

Φίλιππος Κ. Βασιλόγιαννης

Ενοράσεις και κατασκευές
στην ηθική και το δίκαιο

Αθήνα 2016

Στους γονείς μου

Πρόλογος

Η ανά χείρας μονογραφία πραγματεύεται με επιστημολογική αισιοδοξία ένα θέμα μεθοδολογικό: πώς εν τέλει κατορθώνουμε, ανεξαρτήτως του αντικειμένου τους, να επιλύσουμε τα ηθικά και πολιτικά ζητήματα – και τέτοια είναι τα ζητήματα της ερμηνείας και της εφαρμογής του δικαίου – στην ονομαστική αξία τους;

Την προκειμένη μεθοδολογική πρόκληση κλήθηκα εκ των πραγμάτων να την αντιμετωπίσω στο πλαίσιο της πανεπιστημιακής διδασκαλίας μου. Η μονογραφία αυτή αποτελεί μιά κάποια απάντηση στα πλέον θεμελιώδη ερωτήματα που έμμεσα τίθενται ιδίως κατά τη διδασκαλία του μαθήματος της *Μεθοδολογίας του Δικαίου* (όχι μόνο σε μεταπτυχιακό, αλλά και σε προπτυχιακό επίπεδο). Ευχαριστώ πρωτίστως από τη θέση αυτή τους προπτυχιακούς ακροατές των παραδόσεών μου στη Μεθοδολογία του Δικαίου, που με το υψηλό επίπεδό τους (πολλές φορές ανώτερο του ακροατηρίου ενός προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών) τοποθέτησαν μεν τον πήχη πολύ ψηλά, αλλά, συγχρόνως, με τη δημιουργική συμμετοχή τους στον μεθοδολογικό προβληματισμό, με ενθάρρυναν, χωρίς οι ίδιοι να το γνωρίζουν, στην περαιτέρω ανάπτυξή του και στην εκπλήρωση μιάς ιδιαίτερα απαιτητικής ερευνητικής αποστολής, στην οποία ελπίζω να ανταποκρίθηκα στοιχειωδώς.

Παρότι εδώ και αρκετά χρόνια θεωρούσα ότι ήμουν έτοιμος να παραδώσω στην κρίση του αναγνωστικού κοινού τις βασικές ιδέες αυτής της μονογραφίας, είχα ευτυχώς τη φρόνηση να περιμένω να κατασταλάξει κάπως η σύγχρονη προβληματική περί της κανονιστικότητας (*normativity*) και των συναφών λόγων προς το πράττειν (*reasons for action*) και να ωφεληθώ ιδίως από τις σχετικά πρόσφατα ολοκληρωμένες συμβολές του Derek Parfit και του Tim Scanlon. Εν τω μεταξύ, αξιοποίησα τον χρόνο μου, προκειμένου να παραδώσω στο κοινό τη μονογραφία μου, *Πρόσωπα, λόγοι και πράγματα: ιδιοκτησία και μη διανεμητική δικαιοσύνη* (Αθήνα: Εκδόσεις Ευρασία, 2015), η οποία, όπως εξηγώ στον Πρόλόγό της (σ. 11), απετέλεσε προϊόν της ίδιας έρευνας.

Αθήνα, Σεπτέμβριος 2016